

Notitie pestpreventie & Pestprotocol

Liemers College

Eigenaar: Centrale Directie
Versie: Vastgesteld door de MR d.d. 3 juni 2013

Inhoud

Inleiding

Waarom een pestprotocol?	blz. 3
--------------------------	--------

Deel 1

Begripsomschrijvingen	blz. 3
-----------------------	--------

Voorbeelden van specifiek pestgedrag	blz. 3
--------------------------------------	--------

Rolverdeling betrokkenen:

▪ de gepeste leerling	blz. 4
▪ de pesters	blz. 4
▪ de meelopers	blz. 5

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten:

▪ bij de gepeste leerling	blz. 5
▪ bij de pester	blz. 6
▪ in de directe leerling-omgeving	blz. 6
▪ bij de ouders	blz. 6

Deel 2

Uitgangspunten bij het pestprotocol	blz. 6
-------------------------------------	--------

Om welke protocollaire maatregelen gaat het?	blz. 7
--	--------

A Maatregelen en procedure:

- preventieve maatregelen	blz. 7
- repressieve maatregelen	blz. 7

B De concrete pedagogische invulling:

- hulp aan de gepeste leerling	blz. 8
- hulp aan de pester	blz. 8
- hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.	blz. 9
- hulp aan de ouders	blz. 9

De regels uit het pestprotocol voor leerlingen	blz. 10
--	---------

Overzicht instanties die zich bezig houden met pesten en andere vormen van ongewenst gedrag	blz. 10
---	---------

Bijlage voor ouders	blz. 11
---------------------	---------

Bijlage Stappenplan	blz. 13
---------------------	---------

Inleiding

Waarom een pestprotocol?

Het Liemers College wil haar leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De docenten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas, in en buiten het schoolgebouw. In veruit de meeste gevallen lukt dit door ongeschreven regels te hanteren en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de leerlingen te maken. Een van die duidelijke regels is dat leerlingen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het leerlingen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een leerling in een enkel geval systematisch door andere leerlingen wordt gepest. Dan kan een leerling zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de school niet meer voldoende veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling ontbreekt. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de medewerker onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor het Liemers College is dat een ongewenste en niet te accepteren situatie.

In deze notitie wordt allereerst stil gestaan bij wat we onder pesten verstaan en wie daarbij betrokken kunnen zijn vanuit de verschillende rollen.

Het pestprotocol vormt het tweede deel van deze notitie. Daarin is vastgelegd dat we op het Liemers College pestgedrag niet accepteren en hiertegen optreden volgens de maatregelen zoals beschreven in het pestprotocol. We hopen hiermee alle betrokkenen [leerlingen, ouders, docenten, onderwijsondersteunende medewerkers en schooldirectie] houvast te bieden bij de specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Deel 1

Begripsomschrijvingen: plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven in een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren leerlingen met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering.

Het Liemers College hanteert de regel dat degene die het ondergaat, bepaalt of het vertoonde gedrag gewenst is of niet meer. Degene die het ondergaat bepaalt dus of er sprake is van pesten. Wat voor de één een vorm van ongewenst gedrag is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Wat voor de één een grapje of plagerijtje is, kan door de ander als enorm vervelend of kwetsend worden ervaren. Wat misschien niet persoonlijk bedoeld is, kan iemand direct raken. Het wordt een probleem als je er samen niet meer uitkomt.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

Pestgedrag kent vele vormen. Het specifieke van pesten is het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een leerling wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas

over te spelen. De gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen.

Pesten kan verbaal gebeuren, zowel mondeling als schriftelijk [[briefjes, email, sms, social media]. Voorbeelden zijn schelden, belachelijk maken, uittachen, bijnamen geven, dreigen, vernederen. Pesten kan ook gepaard gaan met fysiek geweld of het afpakken / stelen of vernielen van spullen. Andere verschijningsvormen zijn uitsluiten, niet mee laten doen / isolatie of intimidatie [achterna lopen, opwachten, afpersen].

Tegenwoordig komt online pesten [per e-mail, SMS, chat of MSN] ook voor. Bij pesten via het internet kunnen de daders gemakkelijk anoniem blijven. Doordat het slachtoffer niet altijd weet wie het doet [het kan iedereen zijn] neemt het gevoel van onveiligheid toe.

Naast intimiderende mailtjes [hate-mail] worden forums, prikborden en gastenboeken [hyves, facebook etc] gebruikt om anoniem berichten te plaatsen. Ook komt het voor dat online producten of tijdschriften voor de gepeste leerling worden aangevraagd.

Rolverdeling betrokkenen

Bij pestgedrag onderscheiden we de onderstaande roloverdeling bij de betrokkenen.

De gepeste leerling:

Sommige leerlingen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft ook te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop die geuit worden. Uit onderzoek blijkt dat leerlingen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te kiezen. Er is dan sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een andere club. Ze zijn goed in bepaalde vakgebieden of juist niet. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen van hun omgeving.

Veel leerlingen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep. Ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor de gepeste leerling in een vicieuze cirkel komt die hij zonder hulp niet kan doorbreken.

Gepeste leerlingen voelen zich eenzaam, hebben geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

De pesters

Leerlingen die pesten zijn vaak fysiek de sterksten uit de groep. Ze kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of gebruik van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere leerlingen mee bij hun pestgedrag. Pesters hebben feilloos in de gaten welke leerlingen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. De groep waartoe pester en slachtoffer behoren, komt door deze dreiging onder druk te staan.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een leerling is die in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een leerling zich als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten, doet pesten".

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en op een subtielere manier, waarbij uitdaging van het gezag niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere leerlingen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer als groep: "Je hoort erbij of niet". Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door ongewenst pestgedrag. Op termijn hebben ook de pesters last van hun eigen gedrag. Ze hebben weinig empathisch [invoelend] vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om duurzame vriendschappen op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor henzelf.

De meelopers en de andere leerlingen

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het pesten. Sommige leerlingen behouden enige afstand en andere leerlingen doen incidenteel, uit angst of uit berekening mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt of die niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe [school] omgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden of denken in populariteit mee te kunnen liften met de pester in kwestie. Meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

Als leerlingen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken bij en verantwoordelijk voor de gevolgen van hun gedrag. Zo kan groepsgedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen, inclusief de pesters, onacceptabel zijn.

Het is bewezen dat optreden tegen pesten effect heeft. Zodra andere leerlingen de gepeste leerling te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en daardoor riskanter voor de pesters. De situatie voor de meelopers verandert wanneer duidelijk wordt dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers conformeren zich graag aan de norm en de grote groep. Ze zijn niet bereid om grote risico's te lopen, waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien. Dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Leerlingen die pestgedrag signaleren en dit bij de docent aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van leerlingen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders staat rationeel handelen vaak in de weg. Zij willen maar één ding: het pestgedrag moet ogenblikkelijk stoppen. Ouders van leerlingen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de veiligheid, de opvoeding en de ontwikkeling van hun eigen kind.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

Bij de gepeste leerling: Een gepeste leerling schaamt zich vaak voor zijn verdriet dat niet voldoet aan het beeld dat ouders graag van hun kind hebben: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor leerlingen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste leerlingen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor de gepeste leerling eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester: De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om een normale relatie met andere kinderen op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens. Zij zijn hiertoe echter helaas onmachtig door het ontbreken of het niet kunnen hanteren van de juiste vaardigheden.

In de directe leerling-omgeving: Daarnaast is het goed te weten dat er altijd leerlingen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. Ook zijn er altijd leerlingen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste leerlingen erg veel last van ondervinden.

Bij de ouders: Ouders hebben vaak moeite om hun kind te zien in de rol van meeloper of pester. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op afwijkend gedrag op latere leeftijd. Andere ouders zien er niet meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De opmerking : "Ach, iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" geeft de visie van deze ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester en de meelopers moeten dus ook de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag..

Buiten schooltijd: Pesten kan ook buiten schooltijd plaatsvinden. Als dat het geval is en pester en slachtoffer zijn leerlingen van het Liemers College is de school niet verantwoordelijk. Maar als school neemt het Liemers College wel de verantwoording om samen met de leerlingen en hun ouders het probleem op te lossen.

Deel 2

Uitgangspunten bij het pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvinden, ervaren we dat als een probleem, zowel voor de docenten en onderwijsondersteunende medewerkers als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep leerlingen.
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Alle medewerkers moeten alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten zij duidelijk stelling nemen tegen dit gedrag en actie ondernemen. Deze verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de medewerkers.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school het pestprotocol uit.
5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.
6. Het pestprotocol is een onderdeel van de beleidscyclus van de school en wordt regelmatig geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Het pestprotocol is voor iedereen te vinden op de website van het Liemers College.

Wat is de inhoud van het pestprotocol?

Met het pestprotocol verklaren de vertegenwoordigers van de school en de ouders dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Het Liemers College wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

A Maatregelen en procedure:

Preventieve maatregelen:

1. De mentor bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle klassen van de school en de regels van het pestprotocol worden expliciet besproken.
2. Indien de docent aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.
3. In de klassen 1 en 2 wordt tijdens de mentorlessen aan het begin van het schooljaar op het plagen en pesten ingegaan.

Repressieve maatregelen:

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken leerlingen besproken door de mentor van de leerlingen. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerling-dossier van zowel de pester als de gepeste leerling.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester door de mentor op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van vooral de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Het kan hierbij gaan om: andere schooltijden, wel of niet verblijven op bepaalde plaatsen in en buiten de school, schoolfeesten, bewegingsonderwijs, excursies en werkweken.
3. De [zorg]coördinator wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de leerlingen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het leerling-dossier.
4. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de mentor dit gedrag aan de leerjaar-coördinator [Zonégge, Heerenmäten] of afdelingsleider [Didam, Vestersbos]. De mentor geeft deze coördinator of afdelingsleider een gedocumenteerd overzicht met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
5. De mentor en coördinator of afdelingsleider roepen de ouders op school voor een gesprek. De leerling wordt bij dit zorggesprek betrokken. In dit gesprek wordt het onacceptabele pestgedrag benoemd en worden mogelijke vormen van zorg besproken. Gesprekken met de schoolpsycholoog vormen hierbij het uitgangspunt. Er zal een handelingsplan worden opgesteld om het onacceptabele gedrag te stoppen. Mocht de schoolpsycholoog ervaren dat de situatie zodanig ernstig is dat professionele externe zorg nodig is, dan wordt dit aan de pestende leerling en ouders geadviseerd.
6. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het leerling-dossier en het dossier van de [zorg]coördinator.
7. Indien na het bieden van zorg het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en/of de ouders van de leerling werken niet of onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken, licht de coördinator de afdelingsleider in. De afdelingsleider kan overgaan tot bijzondere maatregelen als: het isoleren van de pester, een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school, het in werking stellen van de verwijderingsprocedure.

B De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol:

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te maken hoe het verloop van een casus wordt behandeld, want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaand gedeelte geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

Indien bij het signaleren van een pestprobleem de leerling het niet aan de mentor durft te vertellen, kan de leerling naar een docent van eigen keuze of een vertrouwensdocent gaan. Deze docent of vertrouwensdocent koppelt het probleem vervolgens terug naar de mentor. Zorgvuldig omgaan met het in vertrouwen vertelde moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn.

De mentor heeft een zeer belangrijke rol. De mentor zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt.

De mentor biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, heeft een ernstig en serieus gesprek met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.

Hulp aan de gepeste leerling:

De begeleiding van de gepeste leerling is van groot belang. De leerling is eenzaam en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Gesprekken met een vertrouwensdocent of de schoolpsycholoog. Bij het duidelijk krijgen van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin de leerling gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door de leerling. De leerling krijgt de beschikking over een "verwerkingsschrift" dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van leerling en mentor / vertrouwensdocent / schoolpsycholoog. De leerling krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.
- Mochten de vertrouwensdocent of schoolpsycholoog ervaren dat de situatie zodanig ernstig is dat professionele externe zorg nodig is, dan wordt dit aan de gepeste leerling en ouders geadviseerd.

Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp. Zij zijn niet in staat om op een normale sociaalvaardige wijze met anderen om te gaan en hebben daar professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een gesprek met de mentor/[zorg]coördinator/afdelingsleider waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slecht-nieuwsgesprek. In dit gesprek worden ook de mogelijke gevolgen besproken.
- Gesprekken met de schoolpsycholoog. Hij kan met de pester een aantal probleemoplossende gesprekken voeren, waarbij getracht wordt de oorzaak van het pesten te achterhalen en sociaal vaardige handelwijzen te ontwikkelen.
- Mochten de vertrouwensdocent of schoolpsycholoog ervaren dat de situatie zodanig ernstig is dat professionele externe zorg nodig is, dan wordt dit aan de gepeste leerling en ouders geadviseerd.
- Als het pestgedrag blijft voortduren en er geen verbetering optreedt, zal de ouders dwingend geadviseerd worden een andere school voor hun kind te zoeken of wordt een verwijderingsprocedure in gang gezet.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

De zwijgende middengroep is van groot belang in de aanpak van het probleem. Als deze groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben leerlingen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep is eenvoudig te mobiliseren, niet alleen door de mentor, maar ook door de ouders. De mentor besteedt [opnieuw] aandacht aan de algemene afspraken en regels over pesten en de regels van het pestprotocol. Het organiseren van een klassengesprek of andere activiteiten met als doel de veiligheid in de klas te herstellen kan een goed hulpmiddel zijn. Dit gebeurt niet op basis van het individuele geval maar moet een algemeen karakter hebben.

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van de gepeste leerling is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van de gepeste leerling zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbeterd moet worden.

- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de mentor kunnen melden als zij van hun kind horen dat er een leerling gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat gecreëerd worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.
- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als leerlingen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen of het altijd aan de ouders of aan de mentor moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders moeten hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

De belangrijkste regel van het pesten luidt:

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!!

De regels vanuit het pestprotocol voor de leerlingen zijn:

- We hebben respect voor elkaar.
- We beoordelen elkaar niet op uiterlijk, culturele afkomst of seksuele geaardheid.
- We houden rekening met elkaar door elkaar niet buiten te sluiten.
- Lachen doe je met elkaar, niet om elkaar.
- Luister naar wat een ander te zeggen heeft.
- Noem elkaar bij de naam.
- Roddel niet over elkaar, ook niet via sms, email of social media.
- Zit niet aan elkaar en gebruik geen spullen van een ander zonder toestemming.
- Als ‘plagerijtjes’ niet leuk meer zijn, geef je een duidelijk signaal af.
- Als het signaal stoppen wordt gegeven, stop je met plagen.
- Vertel een mentor/docent wanneer je zelf of iemand anders gepest wordt. Dit is geen klikken of verraden!
- Als je gepest wordt, praat er dan thuis of op school over. Je moet het niet geheim houden.
- We helpen anderen, wanneer zij de afspraken vergeten.

- De afspraken gelden op school en daarbuiten.
- Instanties.

Er zijn allerlei instanties die zich bezig houden met pesten en andere vormen van ongewenst gedrag, zowel in de vorm van voorlichting en preventie als in de vorm van hulpverlening.

Binnen de school:

Het Quadraam waartoe onze school behoort, kent een systeem van contactpersonen en vertrouwenspersonen die op kunnen treden in situaties van ongewenst gedrag zoals pesten, discriminatie, agressie, seksuele intimidatie en geweld. Zij kunnen worden ingeschakeld als de leerling het gevoel heeft dat ze niet op de juiste wijze geholpen worden door de mentor, leerlingbegeleider of schoolleider of als ze het gevoel hebben dat men niemand anders meer kan vertrouwen.

Binnen de school

De vertrouwensdocenten binnen het Liemers College zijn:

locatie Heerenmaten: mw. E. Vliegen en mw. W.Mol

locatie Zonegge: mw. E.van Putten, mw. M. Voss en dhr. H. Hya

Locatie Didam: mw. C.Meek en mw. C.Muizelaar

Locatie Vestersbos: mw. M.Verstegen

De zorgcoördinatoren binnen het Liemers College zijn:

locatie Heerenmaten: mw. E. Vliegen

locatie Zonegge: mw. M. Geurds

Locatie Didam: mw. M. Hoveijn

Locatie Vestersbos: mw. M.ter Horst

Buiten de school

Vereniging voor Openbaar Onderwijs [VOO] Deze landelijke vereniging voor ouders geeft informatie en advies aan alle betrokkenen in het onderwijs, ook op het gebied van pesten en veiligheid

Postbus 10241

1301 AE Almere

Tel: 036-5331500

Website: www.voo.nl

Algemeen Pedagogisch Studiecentrum [APS]

Verzorgt publicaties op het gebied van pesten

Postbus 85475

3508 AL Utrecht

Tel: 030-2856645

Bureau Jeugdzorg Gelderland

Velperweg 75

6824 HH Arnhem

Tel:026-3629111

www.bjzgelderland.nl

Bijlage voor de ouders:

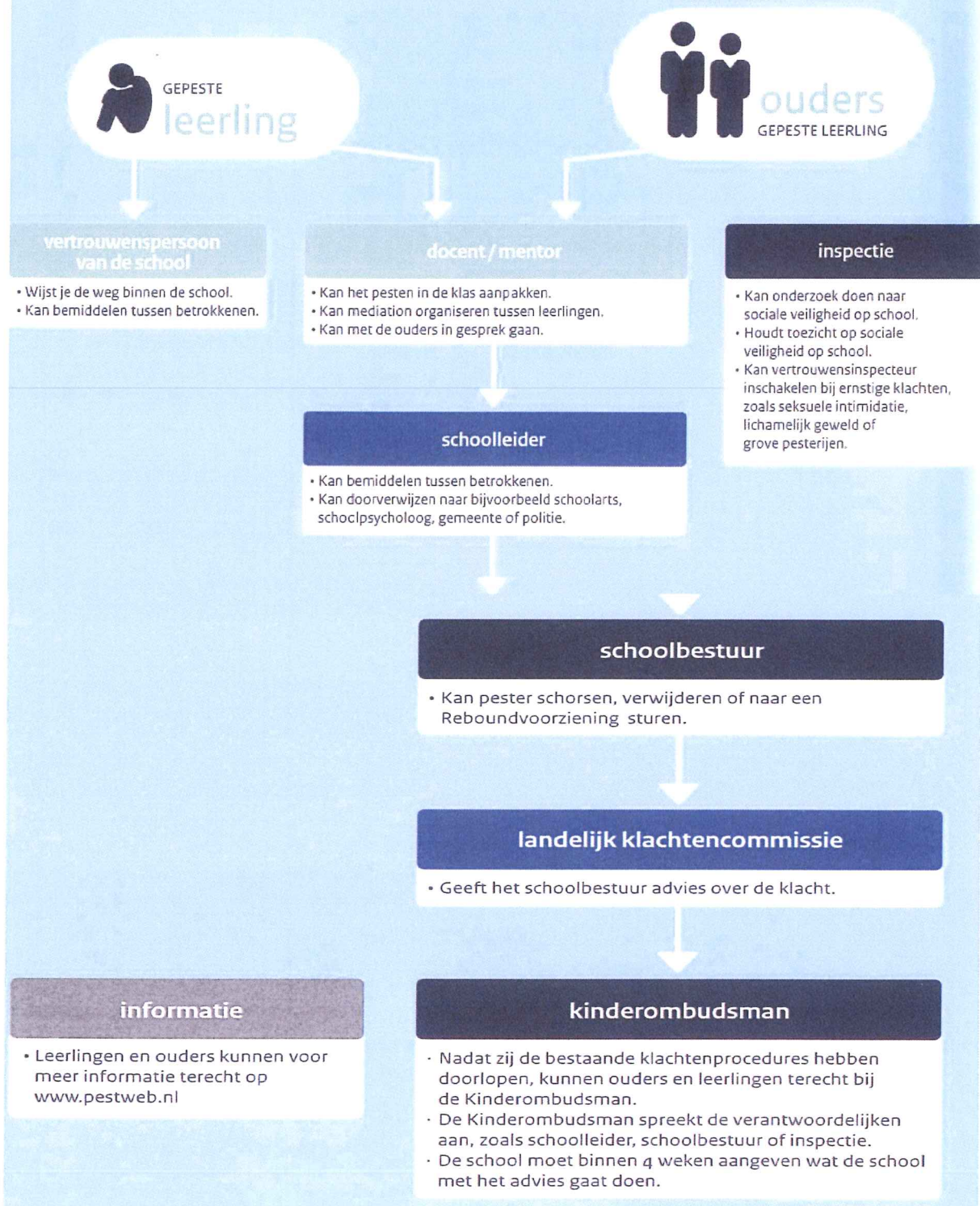
Belangrijkste signalen van pesten zijn:

- Niet meer naar school willen
- Niets meer over school vertellen
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een club willen/durven gaan
- Bepaalde kleren niet meer aan willen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven

Wat ouders / verzorgers zelf kunnen doen

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen gaat proberen het pesten te stoppen
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind te op te schrijven wat het heeft meegemaakt
- Probeer uw kind uit te leggen waarom kinderen pesten
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of film over het onderwerp
- Vertel dat volwassen vaak niets doen omdat ze niet zien dat er gepest wordt of omdat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost
- Waarschuw uw kind dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet
- Pesten is soms een gewoonte geworden, die moeilijk af te leren is
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat
- Als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- Beloon uw kind en help het zijn/haar zelfrespect terug te krijgen
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een [team]sport
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek. Maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?"
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. De kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining
- Houd het niet stil, maar onderneem actie!

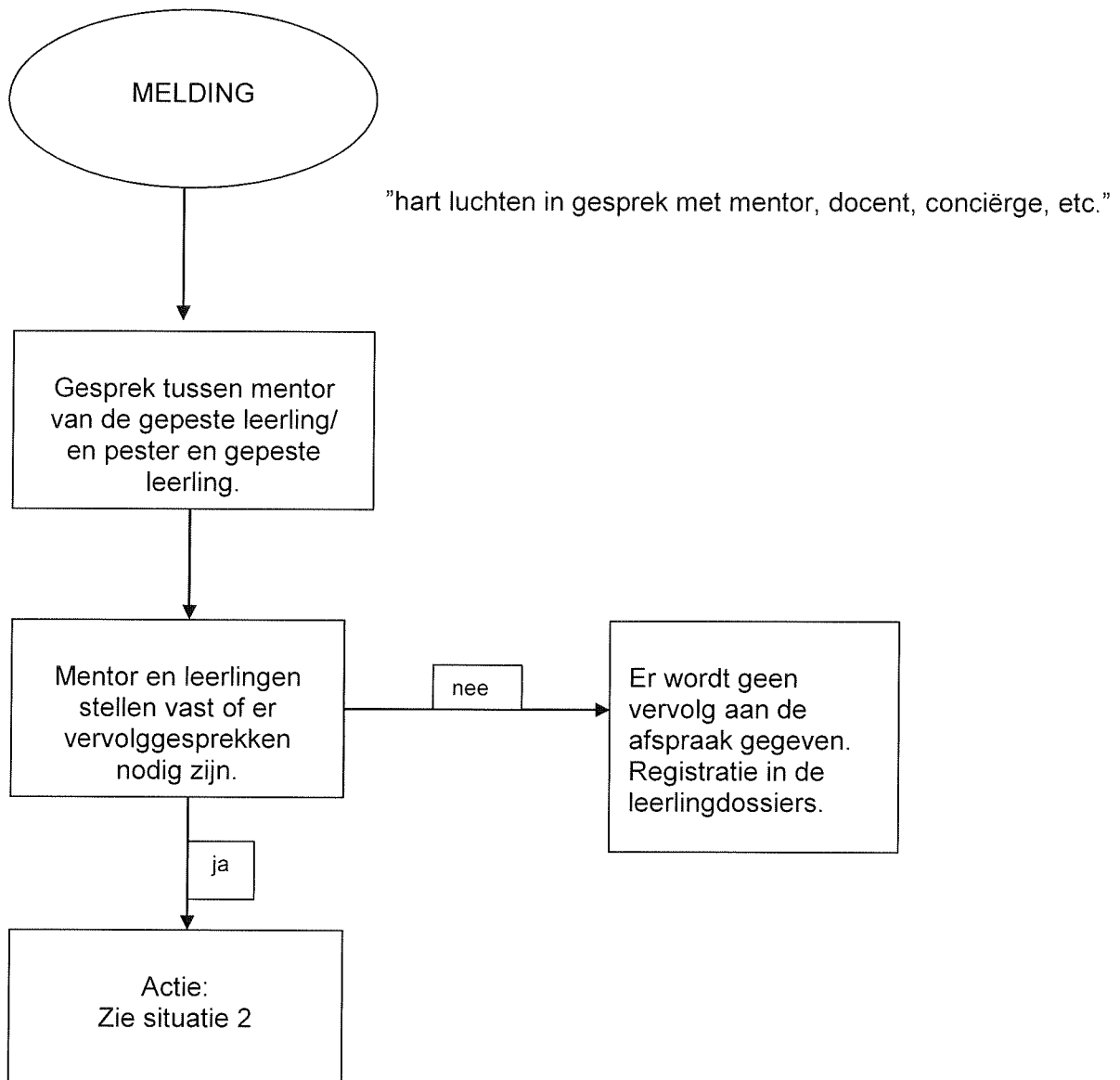
Pesten: waar kan ik terecht?

Bijlage bij Pestprotocol

De beginsituatie

Melding van pestgedrag

Situatie 2 Er is sprake van herhaald pestgedrag

